

ΙΛΙΑΔΟΣ Α

Μῆνιν ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
οὐλομένην, ἣ μυρὶ ἄχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε,
πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν
ἡρώων, αὐτοὺς δὲ ἐλώρια τεῦχε κύνεσσιν
οἴωνοῖσιν τε πᾶσι, Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή,
ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε
Ἄτρεΐδης τε ἄναξ ἀνδρῶν καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.

Π μήν, *δορ.* μάν (*ā*), *εολ.*-*ιον.* μείς, *gen.*
μηνός ὁ (*δορ. dat. pl.* μασί) 1) месец: τοῦ
μηνός Xen., ἐκάστου μηνός Plat., τοῦ
μηνός ἐκάστου Arph. *u* κατὰ μῆνα
(ἕκαστον)
μήνη, *δορ.* μῆνα ἢ луна (ἡ νύκτερος μ.
Aesch.; σέλας μήνης Hom.).

Ι μήν, *δορ.* μάν (*ā*) (*intens. na μέν*) 1) (да,
) 2) нали

μῆνις, *δορ.* μᾶνις, *ιος*, *κβсно* ἰδος ἡ гнев,
негодование, злоба (Διός Hom.; βαρεῖα
Soph.).

μηνίσκος ὁ [*demin. na μήνη*] 1)
“месецообразен” навес, козирка (за
защита на статуя) Arph.; 2) воен.
сърповиден (дъгообразен) строй,
полукръг Polyb.;

ἄείδω, *контр.* ἄδω (ἄ, *in crasi сѣщо ā*; *fut.*
ἄσομαι - *en. сѣщо* ἀείσομαι - *редко* ἀείσω
u ἄσω, *δορ.* ἀσεῦμαι *u* ἀσῶ, *imprf.* ἤδον -
en. ἤειδον *u* ἄειδον, *aor.* ἤσα - *en.* ἄεισα *u*
ἄεισον; *aor. pass.* ἤσθην) 1) пѣя

ὄλλῶμι (3 л. *pl. praes.* ὄλλῶσι *u* ὄλλῶσι;
imprf. ὄλλῶν *u* ὄλλῶν - *en. iter.*
ὄλέεσκον; *fut.* ὄλῶ - *ιον.* ὄλέω, *en.*
ὄλέσ(σ)ω; *aor.* ὄλεσα - *en.* ὄλεσ(σ)α *u*
ὄλεσσα; *part. aor.* ὄλέσας - *εολ.* ὄλέσαι;
pf. 1 ὄλώλεκα, *pf. 2* ὄλωλα, *ppf.*
ὄλωλέκειν *u* ὄλώλειν - *en.* ὄλώλειν; *med.:*
fut. ὄλοῦμαι - *en.-ιον.* ὄλέομαι; *ιον. part.*
fut. ὄλεύμενος; *aor. 2* ὄλόμην - *en.*
ὄλόμην; *en. part.* οὐλόμενος; *pf. 2 = act.*
ὄλωλα) 1) погубвам, убивам

ἄπ-ὄλλῶμι (*pf. 1* ἀπολώλεκα) 1) погубвам
, унищожавам (πόλιν Hom., Plut.; λαὸν
Ἀχαιοῶν Hom.): ἀπολεῖς με Arph. *ше* *me*
*уморишо*ί ἀπολλύντες Soph. *убийци*;

ἀπολλύω Thuc., Arst. = ἀπόλλυμι.

ἄλγος, *εος τό* (*πρεμυμ. pl.*) 1) болка,
страдание, мъка Hom., Trag., Plut.:
ἔχεσθαι ἄλγεσι Hom. *мъча се*, *страдам*;
2) печал Hom., Trag.: θάνατον λαβεῖν
ὑπ' ἄλγέων Eur. *умирам от мъка*

τίθημι (*imprf.* ἐτίθην, *aor. 1 sing. ind.*
ἔθηκα, *aor. 2 pl.* ἔθεμεν, *fut.* θήσω, *pf.*
τέθεικα, *ppf.* ἐτεθείκειν; *praes. conjct.*
τιθῶ, *aor. 2 conjct.* θῶ; *praes. opt.* τιθείην,
aor. 2 opt. θείην; *praes. imper.* τίθει,
aor. 2 imper. θές; *praes. inf.* τιθέναι, *aor. 2*
inf. θεῖναι; *part. praes.* τιθείς, *part. aor. 2*
θείς; *med.:* *praes.* τίθεμαι, *imprf.* ἐτιθέμην,
aor. 2 ἐθέμην; *praes. conjct.* τιθῶμαι,
praes. aor. 2 θῶμαι; *praes. imprf. opt.*
τιθείμην, *aor. 2 opt.* θείμην; *praes. imper.*
τίθεσο, *imper. aor. 2* θοῦ; *praes. inf.*
τίθεσθαι, *aor. 2 inf.* θέσθαι; *part. praes.*
τιθέμενος, *part. aor. 2* θέμενος; *med.-*
pass.: *pf.* τέθειμαι, *ppf.* ἐτεθείμην; *pass.:*
fut. τεθήσομαι, *aor. 1* ἐτέθην, *adj. verb.*
θετός) *сѣщо med.* 1) поставям 2)
причинявам (ἄλγεά τιτι Hom.; πῆμα
ἑαυτῷ Soph.; βλάβην Aesch.);

Ι τιθέω *ιον.* (= τιθῶ) *praes. conjct. na*
τίθημι

Π *τιθέω = τίθημι.

πολύς, πολλή, πολύ (ῥ) (*gen.* πολλοῦ - *en.* πολέος, πολλῆς, πολλοῦ, *pl.* πολλοί, πολλαί, πολλά - *en.* πολέες, *контр.* πολεῖς, πολέα; *сонтрар.* πλείων, πλείον и πλέων, πλέον, *superl.* πλεῖστος 3) 1) **многочислен**

ἴφθιμος 3 и 2 [ἴφι] 1) силен, мощен, могъщ (ὄμοι, κράτος, Λύκιοι, βοῶν κάρηνα *Hom.*; ἀνήρ *Hes.*); 2) мощен, стремителен (ποταμοί *Hom.*); 3) властен, страшен (Ἀΐδης *Hom.*, *Hes.*; βασιλεύς *Theocr.*); 4) доблестен, славен (ψυχαὶ ἥρώων, ἄλοχος *Hom.*).

προ-ιάπτω низвергвам захвърлям долу (φυχᾶς ἥρώων Ἄϊδι *Hom.*).

ἥρως, *gen.* ἥρωος (*gen.* понякога с ω *кратко*, *рядко* ἥρω) ὁ (*dat.* ἥρωι - *поет.* ἥρω, *acc.* ἥρω - *en.* ἥρωα, *ион.* ἥρων, *acc.* *pl.* ἥρωες и ἥρωας) 1) вожд, военачалник, предводител (ἥρωες Ἀχαιοί *Hom.*); 2) воин, боец (στίχες ἀνδρῶν ἥρώων *Hom.*); 3) славен мъж (Μούλιος ἦ, κῆρυξ Δουλιχειύς *Hom.*): ἦ. Δημόδοκος *Hom.* знаменит (певец) Демодок; 4) герой,

ἔλωρ τό (*тол ко ном.* и *acc. sing.* и *pl.*) плячка, *преимущ.* труп, *Aesch.*, *Soph.*: θήρεσσιν ἔ. γενέσθαι *Hom.*; Πατρόκλοιο ἔλωρα ἀποτίνειν *Hom.* отплащам за труп (*m. e.* за убийството на) Патрокъл.

ἐλώρια τά *Hom.* = ἔλωρ.

τεύχω (*fut.* τεύξω, *aor.* ἔτευξα - *en.* τεῦξα, *pf.* τέτευχα, *en. aor. 2* τέτυκον - *inf.* τετυκεῖν; *pass.:* *fut. 3* τετεύξομαι, *aor.* ἐτύχθην и ἐτεύχθην, *pf.* τέτυγμαи - *en. 3 л.* *pl.* τετεύχεται, *ppf.* ἐτεύγμην - *en. 3 л. pl.* τετεύχᾶτο) 1) строя, съоръжавам, издигам (δώματα, νηὸν Ἡελίω *Hom.*); 2) изготвям, правя (θώρηκα, εἶματα τετυγμένα χερσὶ γυναικῶν *Hom.*): ἐπίτονος ῥινοῖο τετευχῶς (*со знач. pass.*) *Hom.* ремък изготвен от кожа;

τεῦχος, εὖς τό 1) *pl.* оръжие, въоружение, доспехи *Hom.*, *Soph.*); 5) избирател на урна *Aesch.*, *Soph.*); 6) съд (за възлияние *Aesch.*, *Eur.*); 7) съд (за вода) *Eur.*; 8) список, книга *Anth.*

τελέω, *en. същю* τελείω (*fut.* τελέσω - *en.* τελέσσω и τελέω, *attm.* τελεῶ, *aor.* ἐτέλεσα - *en.* ἐτέλεσσα, *pl.* τετέλεκα; *pass.:* *aor.* ἐτέλεσθην, *pf.* τετέλεσμαι) 1) свършвам (τι, τετέλεστο ἔργοι *Hom.*): τελέσαι δόμον *Theocr.* построявамт дом; τελέσασθαι δίκην *Dem.* довеждам съдебно дело до край; 2) извършвам, (ἱερά *Eur.*): τ. ἀέθλους *Hom.* сражат ся; νόμους σώζοντα τὸ

τέλος, εὖς τό *същю pl.* 1) свършване, завершване, изпълнение: τ. γάμοιο *Hom.* встъпване в брак, бракосъчетание; изпълнения); πρὶν τ. τι ἔχειν *Thuc.* прежде, чем что-л. будет приведено в исполнение; 2) резултат, последствия, изход **δι-ἴστημι** (*fut.* διαστήσω, *aor. 1* διέστησα; *для неперех. знач. - aor. 2* διέστην, *pf.* διέστηκα, *ppf.* διειστήκειν) 1) разполагам 2) отстоя, разделям се,

Ἔρις, ἴδος ἠ Ерида (*богиня раздора, сестра и спътница на Арес Hom.*; *дъщеря на Ноцта Hes.*).

ἐρίζω (*en. impf. iter.* ἐρίζεσκον, *aor. 1* ἦρισα и *en.* ἔρισ(σ)α *същю med.* 1) споря, карам се (τινὶ *Hom.*; πρὸς τινα *Pind.*, *Hes.*, *Plat.*; τινὶ περὶ тινος *Xen.*,

ἄναξ, ἄνακτος (ἄν) ὁ *рядко* ἠ (*ppf.* ἄναξ и ἄνα) 1) повелител, владика (ἄ. Ἀπόλλων *Hom.*, *Aesch.*; ἄνακτες θεοί *Pind.*); 2) предводител, вожд, началник, глава (ἀνδρῶν *Hom.*; Μενέλαος *Aesch.*); 3) стопанин, господар (οἴκοιο *Hom.*) **ἀνήρ**, ἀνδρός, *en.* ἀνέρος (ἄ) ὁ (*dat. pl.* ἀνδράσι - *en.* ἀνδρεσσι) 1) мъж (ἀνδρες γυναῖκες *Soph.*, *Arph.*); 2) човек (ἀνδρες τε θεοί τε *Hom.*);

ИЛИАДА

ПЪРВА ПЕСЕН

ЧУМАТА ГНЕВЪТ

Музо, възпей оня гибелен гняв на Ахила Пелеев,
който донесе безбройни беди на войските ахейски,
прати в подземното царство душите на много герои,
тях пък самите предаде за плячка на стръвните псета,
5. пир за грабливите птици. Тъй волята Зевсова стана,
след като в свада жестока се скараха и се разделиха
мощният цар Агамемнон и вождът Ахил богоравен.
Кой от безсмъртните беше ги хвърлил към грозната разпра?
Богът, потомък на Лета и Зевса. Разсърден на царя,
10. болест коварна изпрати сред стана и мряха войските,
тъй като цар Агамемнон обидил бе жреца му Хриза.
Старият Хриз бе дошъл при ахейските кораби бързи
с откуп богат да измоли от плен дъщеря си любима.
Носеше той във ръка златен жречески жезъл с венеца
15. на Аполон далекострелец и молеше всички ахейци,
най-много двамата братя Атриди, водачи военни:
"Вие, Атриди, и другите медноколенни ахейци!
Нека дадат боговете, които Олимп обитават,
да разрушите града на Приам и се върнете здрави!
20. Щерката вий ми пуснете и откуп вземете за нея,
тъй почетете сина на Кронид, Аполон далномерец!"
И съгласиха се с радостни възгласи всички ахейци
почит на Хриз да окажат и откупа скъп да приемат.
Само на цар Агамемнон това на сърце не допадна.

HOMERI POETAE CLARISSIMI ILIAS PER LAVRENTIVM VALLENSEM ROMANVM
e graeco in latinum translata et nunc accuratissime emendata
Liber I

cui accedit
eiusdem libri I textus graecus

Scripturus ego quantam exercitibus Graiis cladem excitaverit
Achillis furens indignatio, ita ut passim aves feraeque cadaveribus
heroum ac principum pascerentur, te, Calliope, vosque aliae
sorores, sacer Musarum chorus, quarum hoc munus est proprium
et quae vatibus praesidetis, invoco oroque, ut haec me edoceatis,
quae mox docere ipse alios possim: primum, quaenam origo indignationis
ac materia fuit (nempe Achillis controversia cum
summo Graecorum principe Agamemnone); deinde quis inter
hos deus controversiam excitavit (Apollo Iovis et Latonae filius);
postremo quis Graios ipsos eo calamitatis ob hanc indignationem

devenire permisit (Iovis deorum summi voluntas atque consilium).
Haec igitur, quomodo gesta sunt, latius exequamur.
Controversia autem inter Agamemnonem atque Achillem hinc
originem sumpsit, Apolline praebente materiam. Erat eiusdem
dei sacerdos quidam ex Chrysa insula, et ipse Chryses nomine,
unicae iam adultae pater, quam et patriae et patris nomine
Chryseidam appellavit. Hanc Graeci, cum Thebas everterent,
finitimaeque loca diriperent, captam ut summo rege dignam vel
dono vel in suam portionem obtulerunt. Ubi autem ad Troiam
redierant, non ita multo post, ecce pater Chryses cum ingentibus
donis redimendae filiae gratia, praeferens manu aureum sceptrum,
coronis Phoebi vittisque redimitum, adiensque Graecos
principes, praecipueque Agamemnonem ac Menelaum, huiusmodi
illos verbis obsecravit: